

ינוי: קדושתא לסדר "וְאֵת הַמִּשְׁכֵן תַּעֲשָׂה" (שם' כו:א)

אשרי נאמן / אשר בון האמן // לשמווע ולראות / להעשות ולעשות
בינת כל מלאכות התבנית השכיל // ועושה הפל על ז'יו הסקים
גראת לו ואות המשכן מצחה // וחזק וחזקיא וכמו הוא עש כל משחה
דעת כי כל מחזק בזבר נקרא לשמו // בכל אשר חזק הקרא לשמו
5 המשכן נקרא משכן אשר עש משה // וחתורה נקראות זקרו תורת משה
וזבראים אשר נתן נפשו עלייהם // גם הם לשמו נקראו בלהם

ו נאמן: משה. לשמווע ולראות: לשמווע את ציווי המשכן ולראות אותו בחזון. להעשות:
לגרום לעובדים לעשותו. 2 כל מלאכות התבנית: תבנית מלאכת המשכן (והלשון על
פי דברי הימים א' כה, יט). ועשה הכל: הקב"ה. 3 חזק: עודד למלאה. והישיא:
והעשה, וגרם לעשות. וכמו הוא עש: ונחשב אליו הוא עשה. 4 דעת: כדי ללמד
ולדעת. כל... לשמו: כל הגורם לאחרים לעשות דבר, נחשב לו אליו הוא עשו.
5-6 המשכן וכו': ראה במדרש המובא לעיל, לפרש משפטים; ובתנחותם כייתה
לה נוסף שם: אף המשכן נתן משה נפשו עליו ונקרא על שמו.

שגיא כה' לא מצאנוק שדי / אשר מלא כל אתה ולנת בון שדי
וכוננת עלי משחה זדי / משכן מפעלי ידידות זידי
אפריוון כלולי / ואחבת כלולי // עשית עדותי / חסית יריעותי
סדר הורתי / צל קורתי / רצף אקבתי / רצוי חתמי / שלום פקדתי
עשית לי נורא וקדוש

1 שגיא... מצאנוק: לא התגלית עליינו בכל כוחך (ראה להלן). ולנת בין שדי: ושכנת
בין הכרובים. 2 וכוננת... זדי: אתה גורת שמעה זדי (בהתנת המשכן) יצילה.
משכן מפעלי: המשכן שעשית. ידידות זדי: המשכן שבאו בו לדי ביטוי הידידות
והחיבה בין הקב"ה לישראל. 3 אפריוון כלולי: המשכן שהוא כחות התונתי. עדותי:
מלשון 'משכן העדות'. חסית יריעותי: הכתנת יריעות המשכן לצל ומחסת על הכלים
שבתוכו. 4 חדר הורתי: בית אמי, כינוי למשכן. רצף אקבתי: הרצוף באהבתני. רצוי
חבותי: המקום הגורם לחיבה ולרצוי בין ה' לישראל. שלום פקדתי: סמיכות הפוכה,
במקומות: פקדות שלומי; המקום שבו נפקדים ישראל לשלום.

תלמוד בבלי מסכת יומה דף נד עמוד א (פרק ה - הוציאו לו)

רב יהודה רמי: כתיב "ויראו ראשי הבדים", וכתיב "ולא יראו החוצה" - הא כיצד? - נראין ואין
נראין. תניא נמי הци: "ויראו ראשי הבדים": יכול לא יהו זיין מקום? תלמוד לומר "ויארכו
הבדים". יכול יהו מקרעין בפרקתו וויצאן? תלמוד לומר "ולא יראו החוצה". הא כיצד? דוחקין
ובולטין וויצאן בפרקתו, ונראין כ שני דדי אשה, שנאמר "צورو המר דודי לי בין שדי יlin".

Rav Judah contrasted the following passages: "And the ends of the staves were seen," and it is written "but they could not be seen without." how is that possible? — They could be observed but not actually seen. Thus, was it also taught: "And the ends of the staves were seen:" One might have assumed that they did not protrude from their place. To teach us [the fact] Scripture says: "And the staves were so long." One might assume that they tore the curtain and showed forth; to teach us [the fact] Scripture says: "They could not be seen without." How then? They pressed forth and protruded as the two breasts of a woman, as it is said: "My beloved is unto me as a bag of myrrh, that lieth betwixt my breasts."

[יג] צורר המור דודי לי בין שדי ילין... זו השכינה שהיתה נתונה בין שני הכרובים.

"My lover is like a bundle of myrrh resting between my breasts" ... This refers to the [divine] Presence, which reposed between the two cherubs.

שמות רבה (וילנא) פרשה לד (פרשת תרומה)

ועשׂו אָרוֹן עַצִּי שְׁטִים, הַזָּא הוּא דְכַתִּיב (אַיּוֹב ל, כג) "שְׂדֵי לֹא מִצְאָנָהו שְׁגִיאَا לְתָ". אָמַר רַבָּנו הַגָּדוֹל: צְרִיכֵין אָנוּ לַחֲזִיק טוֹבָה לְאַיּוֹב, שֶׁכֶל מָה שֶׁאָמַר אֱלֹהָו בָּא הָוּ וְהַסִּיף עַל דְבָרָיו. אָמַר אַיּוֹב לְחֶבְרִיו: מָה אַתָּם סּוּבָרִים, שֶׁכֶל מָה שֶׁאָמַרְתֶּם הָוּ כָל שְׁבָחוֹ? מַי יָכוֹל לְסִפְרֵ כָל שְׁבָחוֹ וְגִבּוֹרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹש בָּרוּךְ הוּא? כָל הַדְּבָרִים שֶׁדְבָרָתֶם (אַיּוֹב כו, יד) הַן אֶלָּה קָצֹת דְּרָכָיו. בָּא אֱלֹהָו וְאָמַר: "שְׂדֵי לֹא מִצְאָנָהו שְׁגִיאَا לְתָ". מֵי שְׁשָׁוּמָע הַפְּסִיק הַזָּה אָוּמָר, שֶׁמָא חֲרוֹפִים הָוּ? חַס וְשְׁלוֹם, אֶלָּא כֵּה אָמַר אֱלֹהָו: לֹא מִצְיָנו כַּח גִּבּוֹרָתוֹ שֶׁל הַקָּדוֹש בָּרוּךְ הוּא עַם בְּרִיּוֹתָיו. שָׁאַיַן הַקָּדוֹש בָּרוּךְ הוּא בָּא בְּטָרְחוֹת עַם בְּרִיּוֹתָיו, לֹא בָּא עַל הָאָדָם אֶלָּא לְפִי כְּחוֹ. אַתָּה מָוֹצָא כְּשִׁנְתָּן הַקָּדוֹש בָּרוּךְ הוּא אֶת הַתּוֹרָה לִיְשָׁרָאֵל, אִילוּ הַיְה בָּא עַלְיָהָם בְּחַזְקָק כְּחוֹ, לֹא הַיְוָי יָכוֹלֵן לְעַמְּדָה, שָׁגַּאֲמָר (דְבָרִים ה, כב) "אִם יִסְפִּים אַנְחָנוּ לְשָׁמָע [אֶת קֹול ה' אֱלֹהֵינוּ עוֹד וּמְתָנוֹ]" וְגוּ. אֶלָּא לֹא בָּא עַלְיָהָם אֶלָּא לְפִי כְּחָם, שָׁגַּאֲמָר (תְּהִלִּים כט, ד) "קֹול ה' בְּלָת", בְּלָחָו אַיְנוּ אָוּמָר אֶלָּא בְּלָת, לְפִי כְּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד.

"They shall craft an Ark of acacia wood," that is what is written: "The Almighty, we cannot find Him; He is exalted in power" (Job 37:23). Our great rabbi said: We must give credit to Job, as everything that Elihu said, he came and added to his statements. Job said to his comrades: 'What do you think, that everything you have said is all His praise? Who can relate all the praise and mighty deeds of the Holy One blessed be He. All the statements that you stated "Behold, these are but the tips of His ways" (Job 26:14). Elihu came and said: "The Almighty, we cannot find Him; He is exalted in power." One who hears this verse says: Perhaps it is curses, God forbid. But this is what Elihu was saying: We have not found the [full] strength of the might of the Holy One blessed be He [displayed] toward His creations, as the Holy One blessed be He does not overly exert His creations; He engages a person only in accordance with his strength.

ספרי במדבר פרשת פינחס פיסקא קמג

מה הוא אומר] "וַיַּרְא מֹשֶׁה אֶת כָּל הַמְלָאכָה וְהַנָּה עָשָׂו אֹתָה כַּאֲשֶׁר צִוָּה ה' כִּן עָשׂו וַיָּבֹךְ אָוֹתָם מֹשֶׁה" (שמות לט מג) ? מה ברכה ברכם ? אמר להם: יהי רצון שתשרה שכינה במעשה ידיכם. והם אומרים: "וַיְהִי נוּעֵם ה' אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וְמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָה עָלֵינוּ וְמַעֲשֵׂה יְדֵינוּ כּוֹנְנָהוּ" (תהלים צ יז).

And thus is it written (Shemot 39:43 - 40:1-2) "And when Moses saw all the work — that they had performed it as the L-rd had commanded them, thus did they do — that Moses blessed them, saying: On the first day of the first month shall you set up the mishkan, etc." With what blessing did he bless them? He said to them: "May it be His will that the Shechinah repose upon the work of your hands." And they responded "May the beauty of the L-rd our G-d be upon us. And establish the work of our hands upon us. The work of our hands — establish it."

ויצרות לפרשת זכור

אזפירות סלה זכרון מעשיהם. **בימים האלה נזכרים ונעשים.** גחון גח מבין עכסים. דראונו להזפיר לרבך **כעסים:** החות הנץ מגלגל ודרדר. ומדור לדור גלגל ודרדר. זכר עון אבותינו הקדר. חטא אמו בלי להעדר: טרף אף וישחת רחם. יחומרתו מקלות בחריוון יחם. כהפקד לשלישו חטא נוחם. לבט להלחם בלווחמי לחם: מהלך **ארבע מאות פרסה.** נע וננד מקמורת לפרש סע משער והכמין פרוסה. **עיף ויגע מבושיו לסרסה:** פועל שטימת בכירה לעכור. צמיות צאן קדשים למכור. קלונו החרט בעת לנצח. ראשית גוים לגלו בזבור: שדי זכר לילה חולק. שרש וענור בחלקלק להחקל:

I will always make mention of the deeds which are remembered and kept in these days. The serpent that crept out from among the poisonous reptiles, his abhorring will I mention for fierce condemnation. The thorn that sprouted from briar and bramble rolled on and whirled from generation to generation. I will make mention of Esau, who by his wickedness made his father purblind; let not his sin against his mother be blotted out! For he cast off all pity, tearing his mother's body, that she who conceived him shall no longer enjoy amorous rapture. For his grandson (Amalek) was reserved the sinful machination, frantically to wage war against those who ate the heavenly bread. He traversed a distance of four hundred PARASANG to spread his net. From Seir he journeyed and hid a trap, shamefully to mutilate those who were faint and weary. Resenting the transfer of his birthright, he intended to destroy and to sell the holy flock into everlasting slavery. His infamy is engraved with an iron pen, that he be the first of the nations to be branded with "Remember!" The Almighty was mindful of Abraham who divided his forces by night, when He caused the wicked root and branch to fall on slippery ground.

אסתר פרק ט (כח) **והימים האלה נזכרים ונעשים בכל דור ודור משפחה ומושפה מדינה ימדינה ועיר נעיר וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרים לא יסוף מזרים:** ס

בראשית פרק ג (יד) ויאמר יקוק אליהם אל החות כי עשית זאת ארוור אתה מכל הבהמה ומכל חית השדה על **גחון תלך ועפר תאכל כל ימי חייך:**

איוב פרק לא (ה) תחת חטה יצא **חות** ותחת שערה באשה תמו דברי איוב: פ מכילתא דברי ישמעאל בשלח - מסכתא דעתך פרשה א רבי נתן אומר: לא בא עמלק אלא מהררי שער. **ארבע מאות פרסה פסע עמלק,** ובא ונלחם עם ישראל.

דברים פרק כה (יח) אשר קרך בדרכו ויזג בך כל הנטשלים אחריך ואתה **עיף ויגע** ולא ירא אליהם:

חן: תמור כי חשלו המלך. תבע להזכיר מעש עמלק:

Because he strangled those who lagged behind, God enjoined that the deeds of Amalek be remembered.

לאחרונה יסעו שבעם שלט. כי הענן מטם פלט:

The enemy prevailed over the hindmost of the army (Dan), for the sheltering cloud excluded this tribe.

חן: **לעת ימחה ולא ימלט.** יגונן עם גנון ומופלט: **ברוך אתה ה. מגן אברהם:** But when Amalek will be blotted out, not one shall escape. But God will shield the people protected and delivered by Him.

אָשֶׁר הָנִיא עַצְתָּן זָיִם, וַיַּפְרֵר מִחְשְׁבֹתָן עֲרוּמִים.
בְּקוּם עַלְיָנוּ אָדָם רְשָׁעָן, נָצַר זָדוֹן מִרְעָעָעָן עַמְלָקָן.
גָּאהּ בְּעַשְׂרָוּן וְכָרָה לֹן בָּזָה, גָּדְלָתָן יַקְשָׁה לֹן לְכָרָד.
דָּמָה בְּנֶפֶשׁוּן לְלָפָד וְנָלָפָד, בְּקָשָׁה לְהַשְׁמִיד וְנָשְׁמִיד מְהֻרָה.
הַמָּן הַזְּדִיָּע אַבְּתָן אַבְּוֹתָיָן, וְעוֹזָר שְׁנָתָן אַחֲרִים לְבָנָיָן.
וְלֹאּוּנָר וְחַמְּיָע שָׁאָלָן, בְּיַחְמָלָתָן עַל אַגְּגָן נָלָד אָוָבָן.
זָמָם רְשָׁעָן לְהַכְּרִית אָדִיקָן, וְנָלָד טְמָא בִּיקָּיָהָוָן.

[God] frustrated the plan of the nations,
Thwarted the intentions of the crafty.
An evil man rose up against us,
An arrogant branch of Amalek's tree,
Haughty, rich, he dug his own pit.
His hubris became his own snare.
He was trapped in the trap he set for others.
Seeking to destroy, he was destroyed.
Haman shared his ancestors' hate,
And stirred against children the hostility of brothers.
He did not remember Saul's act of mercy,
his pity for Agag, through which a new enemy was born.
The wicked planned to cut off the righteous,
but the impure were defeated by the pure.

[Mordekhai's] goodness overcame the father's [Saul's] error,
but the evil [Haman] piled sin upon sin.
He hid in his heart his cunning schemes,
intent on his evildoing.
He stretched out his hand against God's holy ones;
he spent his wealth to destroy every memory of them.
When Mordekhai saw the wrath go forth,
and Haman's decrees issued in Shushan,
he put on sackcloth, wrapped himself in mourning,
decreed a fast and sat on ashes.
"Who will arise to atone for error,
and find forgiveness for our ancestors' sins?"
A flower blossomed from the palm tree;
Hadassa arose to wake those who slept.
Her servants hastened Haman to come,
to serve him wine with the venom of serpents.
He had risen by his wealth, but fell by his evil.
He made the very gallows by which he was hanged.
All the inhabitants of the world were amazed.
When Haman's ploy (*pur*) became our joy (*Purim*).
The righteous was saved from evil hands,
the perpetrator suffered the fate of his intended victim.
They undertook to celebrate Purim,
and to rejoice on it year after year.
You heeded the prayer of Mordekhai and Esther;
and Haman and his sons were hanged on the gallows.

חִסְדָּה גָּבָר עַל שְׁגַגְתָּא אָבָן, וַיַּרְשָׁע הַוּסִיר חַטָּא עַל חַטָּאָיו.
טָמֵן בְּלָבָן מִחְשְׁבֹתָן עֲרוּמִיָּן, וַיַּתְמִכֵּר לְעַשְׂתָּרָה.
יָדוּ שְׁלָח בְּקָדְשָׁיָן אַלְבָן, כְּסָפָן נָתָן לְהַכְּרִית וּכְרָם.
כְּרָאוֹת מְרָדְכָיָן בַּיְצָא קָצָה, וְדָתָה הַמָּן נָתָנוּ בְּשָׁוֹשָׁן.
לְבָשָׁ שָׁק וְקָשָׁר מְסָפֶד וְנָרָעָם וְשָׁבָע עַל הַאֲפָר.
מֵיָּהָה יַעֲמֹד לְכִפְרָ שְׁגַגָּה, וּלְמַחְלָחָטָה עַזָּן אַבְּוֹתָיָן.
נַּעֲמָד מְלֹאָבָן, הַן הַדְּסָה עַמְּדָה לְעַזְוָרָן יִשְׁנָם.
סְרִיסָה הַבָּחִילָן לְהַמָּן, לְהַשְׁקֹותָן יִזְמָתָתָן.
עַמְּדָה בְּעַשְׂרָוּן וְנָפָל בְּרָשָׁעָן, עַשָּׂה לֹן עַז וְנָתָלהּ עַלְוָן.
פְּהָם פְּתַחְוּ בָּל וְשָׁבֵי תִּבְלָל, בְּיַפְּרָהָן נָהָפָק לְפָרָנוֹן.
צְדִיקָן חַלְאָז מִידָּרָשָׁע, אֹוִיב נָתָן תְּחַתְּ נָפָשָׁוֹן.
קִימָוּ עַלְיָהָם לְעַשְׂתָּרָהָם פּוֹרָם וְלְשָׁמָחָם בְּכָל שָׁנָה וְשָׁנָה.
רָאִיתָ אֶת תְּפִלָּתָן מְרָדְכָיָן וְאַסְתָּרָהָן, הַמָּן וּבְנָיו עַל הַעַזְתָּלִית

שְׁוֹשָׁנָת יַעֲקֹב צְהָלָה וְשְׁמָמָה בְּרוֹאָתָם יְחִידָה תְּכִלָּתָן מְרָדְכָיָן.
תְּשֻׁוֹתָם הִיְתָה לְנִצְחָה, וְתְקֹוּתָם בְּכָל דָּזָר וְדָזָר.
לְהַזְׁדִּיעָ שְׁבָל קְזִין לְאָבָשָׁוֹן, וְלֹא יְכִלּוּ לְנִצְחָה כָּל הַחֹסִים בְּךָ.
אָרוּרָה הַמָּן אֲשֶׁר בְּקָשָׁה לְאָבָדִי, בָּרוּךְ מְרָדְכָיָה יְהוּדִי.
אָרוֹוָה וְרָשָׁאָתָן מִפְּחָדִי, בָּרוּכָה אַסְתָּרָהָן בְּעָדִי.
אָרוֹוָים כָּל הַרְשָׁעִים, בָּרוּכִים כָּל יִשְׂרָאֵל, וְגַם חַרְבּוֹנָה זָכָר לְטוֹב.

שׁוֹשָׁנָת יַעֲקֹב The lily of Jacob rejoiced and was glad,
When, together, they saw Mordekhai robed in royal blue.
You have been their eternal salvation, their hope in every generation;
To make known that all who hope in You will not be put to shame,
All who trust in You will never be humiliated.
Cursed be Haman who sought to destroy me. Blessed be Mordekhai the Yehudi.
Cursed be Zeresh, wife of him who terrified me.
Blessed be Esther [whose actions saved] me.
Cursed be all the wicked; blessed be all Israel.
And may Harbona, too, be remembered for good.